CIN અભ્યાસક્રમ માર્ગદર્શિકા

પ્રોગ્રામ ગાઈડ

Certificate in Naturopathy (CIN)

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY
(Established by Government of Gujarat)
'Jyotirmay' Parisar,
Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,
Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 48

No.	Subject	Page No.
1.	અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક	03
2.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો	03
3.	પ્રવેશપાત્રતા	04
4.	અભ્યાસક્રમના ઉદ્દેશો	04
5.	અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો	04
6.	અભ્યાસક્રમ ફેરબદલી	05
7.	અભ્યાસક્રમની ફી	05
8.	શિક્ષણનું માધ્યમ	05
09.	CIN અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા	05
10.	CIN અભ્યાસક્રમમાં લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા	06
11.	વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ	06
12.	અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન	06
	Centre List	10

1. અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક

ગુજરાત રાજયના સમગ્ર ભૌગોલિક વિસ્તારને આવરી લેતી રાજ્યની એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી સર્ટિફિકેટ ના ઘણા બધા કોર્સ જેવા વિષયોમાં સર્ટિફિકેટ પદવીનો અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે. યુ.જી.સી DEB ODL અધિનિયમ -2017 અન્વયે વખતોવખત મળેલ માર્ગદર્શિકા તથા યુનિવર્સિટીના સર્વોચ્ચ સત્તામંડળની મંજૂરી અન્વયે રચાયેલી વિવિધ વિષય સમિતિઓ દ્વારા અભ્યાસક્રમનું ઘડતર થાય છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા ઈચ્છુક, પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર કોઈપણ જિજ્ઞાસુ દૂરવર્તી શિક્ષણ પધ્ધતિથી , સ્થળ – સમયના બંધનોથી મુક્ત રહીને સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થી યુ.જી.સી. માન્યતા પ્રાપ્ત કોઈપણ યુનિવર્સિટીમાં અનુસ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ કરીને સંબંધિત વિષયમાં શૈક્ષણિક કારકિર્દી આગળ વધારી શકે છે. સ્નાતક પદવી આધારિત કારકિર્દી નિર્માણ કે રોજગારીની તકો માટે તે યુ.જી.સી માન્ય દરેક યુનિવર્સિટીના સ્નાતક પદવી મેળવનારની સમકક્ષ સમાન તક ધરાવે છે.

2. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો

- અત્યાધુનિક સંચાર માધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાન સંપાદનની અનેકવિધ શકયતાઓને ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌધ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.
- રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- રાજયના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.
- પરંપરાગત યુનિવર્સિટી શિક્ષણથી વંચિત વિદ્યાર્થી સમુદાય તથા તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંગોજોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ઘરબેઠાં અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા ઉપલબ્ધ કરાવવી.
- શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઈચ્છે છે તેમને ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવવા પ્રોત્સાહિત કરવા.
- નોકરી – વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ, અંતરિયાળ ગ્રામ વિસ્તારના ઉચ્ચ શિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક પૂરી પાડવી .

3. પ્રવેશપાત્રતા

- લખી વાંચી શકે તેવા 18 વર્ષ કે તેથી વધુ ઉમર

4. અભ્યાસક્રમના ઉદ્દેશો

- કુદરતી શક્તિઓ સાથે તાલમેલ મીલાવી આરોગ્યપ્રદ જીવન પ્રાપ્ત કરાવવાનો હેતુ છે.
- ભારતવર્ષનું જનજીવન ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રહેલું છે. ગ્રામ્યજનો વૈજ્ઞાનિક પધ્ધતિથી કુદરતી તત્વનો ઉપયોગ કરી રોગમુક્ત થઇ શકે. ગ્રામજીવનમાં અચાનક ફેલાતા કોલેરા, શ્વાસ, ચામડીના રોગ જેવી બિમારીનો સામનો કરવાની જાણકારી મળી શકે સૈધ્ધાંતિક સાથે પ્રાયોગિક નૈસર્ગોપાર અભ્યાસક્રમ ઉપયોગી છે.

5. અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો

- લઘુત્તમ - 6 મહિના
- મહત્તમ - 2 વર્ષ

6. અભ્યાસક્રમની ફેરબદલી

કૌટુંબિક, વ્યવસાયિક કે અન્ય કોઈપણ કારણસર સ્થળાંતર થતાં વિદ્યાર્થી પોતાનું અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકશે. જે માટે તેણે નિયતપત્રકમાં નિયત ફી રૂ. 100 /- ભરવાની રહેશે અને નિયામક (વિદ્યાર્થી સેવાઓ) ને અરજી કરવાની રહેશે. સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીની ઈચ્છાનુસાર ફેરબદલી કરી આપવામાં આવે છે, પરંતુ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ફાળવેલ સંખ્યા અંગે કોઈ મર્યાદા હોય તો તેવા અભ્યાસક્રમોના કિસ્સામાં તેમજ જો આવા અભ્યાસકેન્દ્ર ઉપર આ અભ્યાસક્રમ કે પાઠ્યક્રમ ચાલતો ન હોય તો અભ્યાસકેન્દ્રની ફેરબદલી થઈ શકશે નહીં. આ બાબતે વિદ્યાર્થીની અરજીના આધારે યુનિવર્સિટી દ્વારા જે નિર્ણય લેવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને માન્ય રહેશે. પરીક્ષા ટર્મ પૂર્ણ થયા બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં. વેબસાઈટ પર પ્રવેશ યાદી જાહેર થયાના 60 દિવસ બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં.

7. અભ્યાસક્રમની ફી

- રૂ. 4200/-

8. શિક્ષણનું માધ્યમ

- ગુજરાતી માધ્યમ

9. અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા

Sr.No.	Name of the subject	Subject Code	Credit
1.	નૈસર્ગોપચારના સિદ્ધાંતો	**CIN-01**	**8**
2.	નૈસર્ગોપચાર દ્વારા ચિકિત્સા	**CIN-02**	**8**
3.	શરીર વિજ્ઞાન અને માનસિક સ્વાસ્થ્ય	**CIN-03**	**8**
4.	નૈસર્ગોપચાર પ્રાયોગિક	**CIN-04**	**8**

10. અભ્યાસક્રમમાં ઉપલબ્ધ લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા

CIN અભ્યાસક્રમ અંતર્ગત લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવા માટે અભિમુખતા શિબિર, વિદ્યાર્થી પ્રવેશ માટે પરિચય બેઠકો, ગ્રામ સંપર્ક, યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓ સાથે બેઠકો, સંયોજક દ્વારા પોતાના વિસ્તારમાં જાહેરાત કરી વિદ્યાર્થી પ્રવેશ વધે તે માટેના પ્રયત્નો તથા યુનિવર્સિટીના પ્રયત્નોને કારણે શૈક્ષણિક દીઠ વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ સંખ્યામાં વધારો કરી શકાય.

11. વિદ્યાર્થી સહાય સેવા

વિદ્યાર્થી સ્વ – અધ્યયન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરી શકે અને પાઠ્યક્રમમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓનું નિવારણ થઈ શકે તે માટે વિદ્યાર્થીએ પસંદ કરેલ અભ્યાસકેન્દ્ર યુનિવર્સિટી ખાતે અનુભવી પરામર્શકની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાયસેવા વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈમેઈલથી સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

12. અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન

- **અભ્યાસસામગ્રી**

  યુનિવર્સિટી દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને અનુરૂપ CIN અભ્યાસસામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવે છે. વિવિધ સંદર્ભગ્રંથોના સહાયથી સરળ પ્રવાહી ભાષામાં તૈયાર થયેલી અભ્યાસસામગ્રી દ્વારા ઘર બેઠાં અભ્યાસ કરી રહેલ વિદ્યાર્થી પોતાના વિષય ક્ષેત્રમાં અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટી સમકક્ષ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ મેળવી શકે તે માટે કાળજી રાખવામાં આવે છે.

- **વિવિધ માધ્યમોનો ઉપયોગ**

  વર્ગ વ્યાખ્યાનોના વિકલ્પ રૂપે નામાંકિત તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરાવેલી સ્વ- અધ્યયન માટે પ્રકાશિત CIN અભ્યાસસામગ્રી દરેક વિદ્યાર્થીને આપવામા છે. વિદ્યાર્થી પોતાની અનુકૂળતા મુજબ પોતાની પસંદગીના

સમયે અને સ્થળે અભ્યાસ કરી શકે છે. અભ્યાસપૂરક એવી દૃશ્ય – શ્રાવ્ય માધ્યમો તથા રેડિયો ઉપર પણ કાઉન્સિલિંગ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને CIN ની અભ્યાસસામગ્રી ઉપલબ્ધ કરાવવાનો હેતુ છે. આમ, યુનિવર્સિટી બહુ માધ્યમ શિક્ષણપદ્ધતિની સુવિધા પૂરી પાડે છે.

- **અભ્યાસ- સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા**

મુદ્રિત સ્વરૂપે ઉપલબ્ધ : દૂરવર્તી શિક્ષણના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ તૈયાર થયેલી બ્લોક – યુનિટ વાઈઝ અભ્યાસસામગ્રીને મુદ્રિત સ્વરૂપે , પ્રવેશ મેળવનારે વિદ્યાર્થીને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

ઓડિયો – વિડીયો રેકોર્ડીંગ : અભ્યાસસામગ્રી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના સુસજ્જ ચૈતન્ય સ્ટુડીયોમાં ઓડિયો – વિડીયો રેકોર્ડિંગ દ્વારા વિશાળ વિદ્યાર્થીસમૂહને ઉપલબ્ધ થઇ શકે તે રીતે યુનિવર્સિટીના વેબ પોર્ટલ તથા અન્ય માધ્યમો જેવા કે સ્વાધ્યાય રેડિયો/ સ્વાધ્યાય ટી.વી./ વંદે – ગુજરાત- ચેનલ જેવા માધ્યમોમાં ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

- **પરામર્શન વર્ગો**

અભ્યાસસામગ્રીના અધ્યયનમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટે તથા જરૂરી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવા અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર વિષયના તજજ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક માટે પરામર્શન બેઠકો નિયત કર્યા અનુસાર યોજવામાં આવે છે. જેમાં CIN ના વિદ્યાર્થી પોતાની જરૂરિયાત મુજબ હાજરી આપી શકે છે.

- **સ્વાધ્યાયકાર્યો**

CIN અભ્યાસક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો પૂર્ણ કરી દરેક વિદ્યાર્થીએ સત્રાંત પરીક્ષા પહેલાં રજૂ કરવાનું આવશ્યક છે. અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર આપેલા બી.એ. ના સ્વાધ્યાયકાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરી જરૂરી સૂચનાઓ સાથે વિદ્યાર્થીને આગળ અભ્યાસક્રમમાં ઉપયોગી માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે વિદ્યાર્થીને પરત મળે છે.

- **અભ્યાસક્રમની મૂલ્યાંકન પધ્ધતિ**

વિદ્યાર્થીઓનું મૂલ્યાંકન નીચે મુજબ કરવામાં આવે છે.

(સત્રાંત પરીક્ષા: (8 ક્રેડિટ: 100 ગુણ, 4 ક્રડિટ: 50-ગુણ) (ભારાંક 100%)

- વિદ્યાર્થી છ માસના સમયગાળાના અંતે સત્રાંત પરીક્ષા આપી શકશે.
- જો એક સત્રાંત પરીક્ષામાં સફળ ન થાય તો સંબંધિત પાઠયક્રમોની સત્રાંત પરીક્ષા વિદ્યાર્થી બે વર્ષના સમયગાળા દરમ્યાન પોતાની અનુકૂળતા મુજબ આપી શકશે.
- બે વર્ષના સમયગાળામાં અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ ન કરી શકનાર વિદ્યાર્થીને પૂન:નોંધણી કરાવવી પડશે. જે માટે નિયત કરેલી ફી પુન:ભરવાની રહેશે.

- **પરીક્ષા :**

સત્રાંત પરીક્ષા : સત્રાંત પરીક્ષા વર્ષમાં બે વાર યોજવામાં આવે છે, જેનો પ્રારંભ અનુક્રમે જાન્યુઆરી અને જૂન માસમાં થાય છે. પરીક્ષાના સમયપત્રક અને પરીક્ષાને લગતી અન્ય વિગતો યોગ્ય સમયે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર દર્શાવવામાં આવે છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર : સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીનું અભ્યાસકેન્દ્ર/ પ્રોગ્રામકેન્દ્ર અથવા નજીકનું પરીક્ષા કેન્દ્ર વિદ્યાર્થીને ફાળવવામાં આવશે. તેમ છતાં યુનિવર્સિટી દ્વારા જે – તે સમયે પરીક્ષા કેન્દ્રમાં ફેરફાર કરવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને બંધનકર્તા રહેશે.

સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસવા માટે :

- નોંધણી પછી અભ્યાસક્રમનો લઘુત્તમગાળો પૂર્ણ થયેલ હોવો જોઈએ.

- નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો નિશ્ચિત થયેલ સમયમર્યાદામાં રજૂ કરેલ હોવાં જોઈએ.

- પરીક્ષા ફોર્મ નિયત સમયમર્યાદામાં ભરેલું હોવું જોઈએ.

- જો આપ પાછલી પરીક્ષામાં બેઠાં હો અને તેનું પરિણામ ન આવ્યું હોય તો પણ આપને સલાહ છે કે, પરિણામની રાહ જોયા સિવાય આપેલ પરીક્ષાના પાઠ્યક્રમ સહિત પરીક્ષા ફોર્મ ભરી સમયસર મોકલવું. જેથી તમારે લેટ ફી ભરવી પડે નહીં. વિદ્યાર્થીઓ માટે પરીક્ષાફોર્મ વેબસાઈટ પર જે- તે સમયે ઉપલબ્ધ રહેશે. વધુ માહિતી માટે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ : www.baou.edu.in પર સંપર્ક કરવાનો રહેશે.

- **ગ્રંથાલય અને તેના રિસોર્સની ઉપયોગિતા**

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વિવેકાનંદ લાયબ્રેરી યુનિવર્સિટીની વર્તમાન અને ભવિષ્યની શૈક્ષણિક તથા સંદર્ભ સામગ્રી માટેની જરૂરયાતોને પહોંચી વળવા સજ્જ છે. યુનિવર્સિટી પરિસરમાં આવેલું આ ગ્રંથાલય કાર્યલય સમય દરમ્યાન દરેક વિદ્યાર્થીઓ માટે સહજતાથી ઉપલબ્ધ્ધ છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા દરેક અભ્યાસકેન્દ્રને સંદર્ભ સાહિત્ય પૂરું પાડવામાં આવે છે. અભ્યાસકેન્દ્ર પર વિદ્યાર્થીને પૂરતા પ્રમાણમાં વાચનસામગ્રી મળી રહે તે હેતુથી પર્યાપ્ત માળખાકીય સુવિધા સાથે પુસ્તકો – કબાટ પૂરા પાડવામાં આવે છે. રાજ્યની અન્ય યુનિવર્સિટીના ગ્રંથાલયોનો ઉપયોગ વિદ્યાર્થી કરી શકે તે બાબત સુચારુ વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે.

Center List:

Course	Center Code	Study Center	Contact
CIN	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	-
CIN	0133	Training Center : Om Clinic Yog, Aryuved & Panchkarm Center, 58, Lavanya Society, Nr. Shivam Gas Agency, Chandlodia, Ahmedabad-81.(Study Center: 0001-BAOU)	Pro. Incharge Dr. V.B. Upadhyay Mobile: 9825578119 Email: baou.0133@baou.edu.in
CIN	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA, BHAVNAGAR	-
CIN	0505	Training Center : Shivashram Nature Care Temple, At. Dantali, Dist. Gandhinagar.(Study Center: 0001-BAOU)	Pro. Incharge Dr. G.S. Panchal Mobile: 9825009284 Email: baou.0505@baou.edu.in
CIN	1335	Revaba Sarvjnik Education college, Maheshana	Email: baou.1335@baou.edu.in
CIN	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chansasma,Di. Patan-384220	Email: baou.2415@baou.edu.in
CIN	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodar-391760	Mobile: 9328920061 Email: baou.1528@baou.edu.in
CIN	1529	Smt. Malini Kishorsanghvi Homeopathic Medical College,Karjan, Vadodara	-

આભાર